

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

06 червня 2017 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 92/вс-17

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у пленарному складі:

головуючого – Козьякова С.Ю.,

членів Комісії: Бутенка В.І., Василенка А.В., Весельської Т.Ф., Заріцької А.О., Козлова А.Г., Лукаша Т.В., Луцюка П.С., Макарчука М.А., Мішина М.І., Прилипка С.М., Тітова Ю.Г., Устименко В.Є., Шилової Т.С., Щотки С.О.,

розглянувши питання про підтвердження здатності кандидата на посаду судді Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду Семенюка Геннадія Васильовича здійснювати правосуддя у відповідному суді, стосовно якого оголошено перерву відповідно до абзацу 2 частини першої статті 88 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»,

встановила:

Рішенням Комісії від 07 листопада 2016 року № 145/зп-16 оголошено конкурс на зайняття 120 вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду.

Семенюк Г.В. 24 листопада 2016 року звернувся до Комісії із заявою про проведення стосовно нього кваліфікаційного оцінювання для участі у конкурсі на посаду судді Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду за спеціальною процедурою призначення.

Комісією 05 грудня 2016 року прийнято рішення № 55/вс-16, зокрема, про допуск Семенюка Г.В. до участі у конкурсі на посаду судді Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду.

Рішенням Комісії від 11 січня 2017 року № 2/зп-17 призначено кваліфікаційне оцінювання 653 кандидатів, допущених до участі у конкурсі на зайняття 120 вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду, зокрема Семенюка Г.В.

Комісією 10 лютого 2017 року прийнято рішення № 47/вс-17, зокрема, про допуск Семенюка Г.В. до проходження кваліфікаційного оцінювання для участі у конкурсі на посаду судді Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду.

Положеннями статті 83 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (далі – Закон) закріплено, що кваліфікаційне оцінювання проводиться Вищою кваліфікаційною комісією суддів України з метою визначення здатності судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді за

визначеними критеріями. Такими критеріями є: компетентність (професійна, особиста, соціальна тощо), професійна етика, доброчесність.

Семенюк Г.В. 16 лютого 2017 року склав анонімне письмове тестування, за результатами якого набрав 69 балів, і згідно з рішенням Комісії від 17 лютого 2017 року № 12/зп-17 допущений до виконання практичного завдання на етапі іспиту під час кваліфікаційного оцінювання у межах процедури конкурсу до відповідних касаційних судів у складі Верховного Суду.

За результатами виконаного 21 лютого 2017 року практичного завдання Семенюк Г.В. набрав 72,5 бала та згідно з рішенням Комісії від 29 березня 2017 року № 22/зп-17 визнаний таким, що допущений до другого етапу кваліфікаційного оцінювання «Дослідження досьє та проведення співбесіди» у межах процедури конкурсу до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду.

Згідно з абзацом 3 пункту 20 розділу III Положення про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення, затвердженого рішенням Комісії від 03 листопада 2016 року № 143/зп-16 (далі – Положення), під час співбесіди обов'язковому обговоренню із суддею (кандидатом) підлягають дані щодо його відповідності критеріям професійної етики та доброчесності.

Відповідно до положень статті 87 Закону з метою сприяння Вищій кваліфікаційній комісії суддів України у встановленні відповідності судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності для цілей кваліфікаційного оцінювання утворюється Громадська рада доброчесності, яка надає, за наявності відповідних підстав, висновок про невідповідність судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності.

Громадською радою доброчесності (далі – ГРД) надано висновок про невідповідність кандидата на посаду судді Верховного Суду Семенюка Г.В. критеріям доброчесності та професійної етики, затверджений 20 квітня 2017 року.

Відповідно до висновку ГРД Семенюк Г.В. у складі колегії суддів апеляційної інстанції залишив у силі постанову суду першої інстанції про заборону мирних зібрань, керуючись при цьому Указом Президії Верховної Ради СРСР «Про порядок організації і проведення зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій в СРСР» від 28 липня 1988 року № 9306-ХІ.

Зокрема, як убачається зі змісту висновку, колегією суддів апеляційного адміністративного суду Одеської області під головуванням Семенюка Г.В. 15 жовтня 2013 року постановлено ухвалу про залишення в силі постанови Одеського окружного адміністративного суду від 22 серпня 2013 року, якою задоволено позов Виконавчого комітету Одеської міської ради та обмежено в реалізації права Одеської обласної організації ВО «Свобода», Одеської обласної Ради робочих, ОСОБА_1 (Одеська барикада честь та совість Партії регіонів), Громадської організації «Колокол», Всеукраїнського громадського об'єднання «За Україну, Білорусь і Росію», Єврейської повстанської армії, Одеської міської організації Всеукраїнського об'єднання «Батьківщина» на мирні зібрання шляхом заборони на проведення 24 серпня 2013 року зборів, мітингів, пікетів, походів, демонстрацій та інших мирних зібрань у місті Одесі у таких місцях: парк ім. Т.Г. Шевченка, пров. Сабанський, вул. Канатна, вул. Буніна, вул. Пушкінська, вул. Дерибасівська, вул. Преображенська, вул. Пастера, вул. Старопортофранківська, вул. Приморська, вул. Белинського, вул. Рішельєвська, вул. Єврейська, вул. Грецька, проспект

Олександрівський, вул. Успенська, вул. Маразліївська, бульвар Приморський, площа Катерининська.

При цьому, як зазначено у висновку ГРД, колегією суддів при постановленні ухвали від 15 жовтня 2013 року не взято до уваги рішення Європейського суду з прав людини у справі «Веренцов проти України» (стало остаточним 11 липня 2013 року), що, на думку ГРД, є проявом свавілля (свідоме ігнорування) або принаймні грубою недбалістю та може також свідчити про залежність кандидата від виконавчої влади.

На засіданні Комісії як у колегіальному, так і в пленарному складі Семенюк Г.В. зазначив, що провадження у справі № 815/6047/13-а було відкрито Одеським апеляційним адміністративним судом 05 вересня 2013 року (через 12 днів), а ухвала була прийнята 15 жовтня 2013 року (через 52 дні після дати проведення мирних зібрань – 24 серпня 2013 року), що ніяк не могло вплинути на їх проведення. Тобто посилення ГРД на заборону проведення мирних зібрань та на залежність кандидата від виконавчої влади є безпідставними.

Дата постановлення ухвали 15 жовтня 2013 року та дата проведення мирних зібрань 24 серпня 2013 року значно передували початку Революції Гідності та періоду з 21 листопада 2013 року по 11 квітня 2014 року (стаття 3 Закону України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні»), Тому прийняття такого судового рішення не потребувало окремої перевірки чи сповіщення про його прийняття будь-яких осіб, зокрема і ГРД.

Кандидат також пояснив, що при прийнятті ухвали від 15 жовтня 2013 року колегія суддів керувалась в першу чергу статтею 39 Конституції України, пунктами 3, 6 статті 38 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», частиною другою статті 10 та статтею 11 Конвенції про захист прав і основоположних свобод, Рішенням Конституційного Суду України у справі № 4-рп/2001 від 19 квітня 2001 року, а на Указ Президії Верховної Ради СРСР в ухвалі є лише посилення.

Стосовно невзяття колегією суддів до уваги рішення Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ) у справі «Веренцов проти України», про що йдеться у висновку ГРД, Семенюк Г.В. зазначив, що практика ЄСПЛ, як і національних судів, не є сталою. Вона теж еволюціонує з огляду на виклики часу, потреби ефективного захисту конвенційних прав і свобод. Тому надання переваги ГРД саме рішенню у справі «Веренцов проти України» без врахування інших, зокрема у справах «Платформа «Лікарі за життя» проти Австрії» (1988); «Езелін проти Франції» (1991), є однобоким.

Вирішуючи питання відповідності кандидата на посаду судді Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду Семенюка Г.В. критеріям доброчесності та професійної етики, Комісія виходить з такого.

Пунктом 1 частини першої статті 3 Закону України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні» від 08 квітня 2014 року № 1188-VII передбачено, що суддя суду загальної юрисдикції підлягає перевірці у разі прийняття ним одноособово або у колегії суддів рішень про обмеження прав громадян на проведення зборів, мітингів, походів, демонстрацій в Україні у період з 21 листопада 2013 року до дня набрання чинності цим Законом (11 квітня 2014 року).

Відповідно до статті 2 Закону України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні» здійснення такої перевірки покладалося на Тимчасову спеціальну комісію з перевірки суддів загальної юрисдикції, яка була утворена при Вищій раді юстиції, а метою цієї перевірки згідно зі статтею 1 цього ж закону було, серед іншого, з'ясування фактів, що свідчать про порушення суддями присяги, та наявність підстав

для притягнення суддів до дисциплінарної або кримінальної відповідальності; утвердження в діяльності суддів принципів незалежності та неупередженості.

Згідно з частиною першою статті 49 Закону суддю не може бути притягнуто до відповідальності за ухвалене ним судове рішення, за винятком вчинення злочину або дисциплінарного проступку.

Комітет Міністрів Ради Європи у статті 66 своїх Рекомендацій CM/Rec (2010)12 державам-членам щодо суддів: незалежність, ефективність та обов'язки, ухвалених 17 листопада 2010 року, врівноважив незалежність і відповідальність суддів таким чином: «Глумачення закону, оцінювання фактів та доказів, які здійснюють судді для вирішення справи, не повинні бути приводом для цивільної або дисциплінарної відповідальності, за винятком випадків злочинного наміру або грубої недбалості».

Відповідно до Рекомендації № (94) 12 «Незалежність, дієвість та роль суддів», ухваленої Комітетом Міністрів Ради Європи 13 жовтня 1994 року, рішення суддів не повинні переглядатись інакше, ніж через визначену законом процедуру апеляцій, судді не зобов'язані давати звіт щодо справ, які перебувають в їх провадженні, жодній особі, яка не належить до системи судової влади.

У § 35 Висновку Консультативної ради Європи суддів (далі – КРЄС) № 17 (2014) зазначається, що для того, щоб оцінити якість рішення, винесеного суддею, особи, які проводять оцінювання, мають зосереджуватися на методиці, яку суддя в цілому застосовує в своїй роботі, а не на оцінюванні правового обґрунтування окремих рішень. Останнє має визначатися виключно в процесі оскарження.

Згідно з § 23 Висновку КРЄС № 18 (2015) відповідно до основоположного принципу судової незалежності система оскарження – це, в принципі, єдиний шлях, яким може бути скасовано чи змінено судове рішення після того, як його було винесено, і єдиний спосіб, у який судді відповідатимуть за свої рішення, за винятком того, коли вони діють недобросовісно.

З наведеного Комісія дійшла висновку, що відповідальність суддів допускається, але лише за умови свідомого (за наявності умислу або грубої недбалості) вчинення суддею відповідного проступку, а власне факт ухвалення суддею певного рішення не може бути ознакою невідповідності критеріям доброчесності та професійної етики.

Відсутність доказів на підтвердження недобросовісної поведінки кандидата під час ухвалення судового рішення, наведеного у висновку ГРД, а також доказів притягнення його до кримінальної, дисциплінарної чи іншої відповідальності у зв'язку з прийняттям такого судового рішення, на думку Комісії, свідчить про неприйнятність висновку ГРД.

Окрім того, постановлена під головуванням Семенюка Г.В. ухвала від 15 жовтня 2013 року не належить до судових рішень (у розумінні пункту першого частини першої статті 3 Закону України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні»), за прийняття яких суддя суду загальної юрисдикції підлягає перевірці.

Відповідно до частини першої статті 88 Закону, якщо Громадська рада доброчесності у своєму висновку встановила, що суддя (кандидат на посаду судді) не відповідає критеріям професійної етики та доброчесності, то Комісія може ухвалити рішення про підтвердження здатності такого судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді лише у разі, якщо таке рішення підтримане не менше ніж одинадцятьма її членами.

Дослідивши досьє кандидата, заслухавши доповідача, надавши оцінку фактам, викладеним Громадською радою доброчесності, та аргументам, наведеним Семенюком В.Г., Комісія за результатами голосування (із п'ятнадцяти членів Комісії: 15 – за, 0 – проти) дійшла висновку, що доводи Громадської ради доброчесності про невідповідність кандидата критеріям доброчесності та професійної етики не знайшли свого підтвердження під час процедури кваліфікаційного оцінювання у межах конкурсу на зайняття вакантної посади судді Верховного Суду.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 88, 93, 101 Закону, Положенням, Комісія

вирішила:

визнати Семенюка Геннадія Васильовича таким, що за критеріями професійної етики та доброчесності підтвердив здатність здійснювати правосуддя у Касаційному адміністративному суді у складі Верховного Суду.

Комісії у складі колегії завершити проведення кваліфікаційного оцінювання стосовно кандидата на посаду судді Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду Семенюка Геннадія Васильовича.

Головуючий

С.Ю. Козьяков

Члени Комісії:

В.І. Бутенко

А.В. Василенко

Т.Ф. Весельська

А.О. Заріцька

А.Г. Козлов

Т.В. Лукаш

П.С. Луцюк

М.А. Макарчук

М.І. Мішин

С.М. Прилипко

Ю.Г. Тітов

В.Є. Устименко

Т.С. Шилова

С.О. Щотка